සර් ආතර් සී ක්ලාර්ක් : චන්ද්‍රිකා පිළිබඳ පුරෝගාමියා සහ අභ්‍යවකාශය පිළිබඳ තුන්කල් දකින්නා

නාලක ගුණවර්ධන

වර්ෂ 2008 මාර්තු මාසයේදී වයස අවු. 90ක්ව මිය යන අවධිය වන විට ලොව පරසිඳුම විද්‍යා ප්‍රබන්ධකරු ශ්‍රීමත් ආතර් සී ක්ලාර්ක් විය.

දශක හයක් පුරා විහිදුනු තම ක්‍රියාකාරී දිවිය තුළ හෙතෙම ග්‍රන්ථ 100ක් පමණ සහ කෙටි කතා හා ප්‍රබන්ධ 1000කට අධික සංඛ්‍යාවක් රචනා කළේය. මේ අතරින් වැඩියෙන්ම අලෙවි වූ ග්‍රන්ථ අතර 'ළමා කාලය අවසන්' (Childhood's End), 2001: අභ්‍යවකාශ වීර චාරිකාව (2001: A Space Odyssey) සහ 'රාමගේ හමුව' (Rendezvous with Rama) යන ග්‍රන්ථ ප්‍රමුඛ විය.

එහෙත්, ක්ලාර්ක් විද්‍යා ප්‍රබන්ධ පරිකල්පන රචකයකුට වඩා ඉදිරියෙන් සිටියෙකු විය. භෞතික විද්‍යාවේ සහ ගණිතයෙහි ශූරයෙකු වූ ඔහු ප්‍රබන්ධ නොවන අභ්‍යාවකාශ චාරිකා, සන්නිවේදන තාක්ෂණ, දියයට ගවේෂණ සහ අනාගතය පිළිබඳ අධ්‍යයන වැනි වෙනත් ක්ෂේත්‍රයන්ට අයත් ග්‍රන්ථ බොහෝ ගණනක් රචනා කළේය.

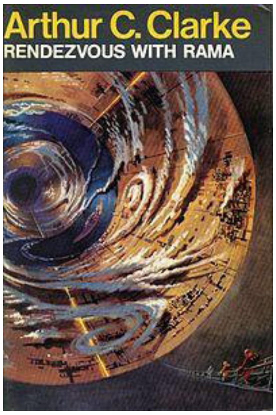

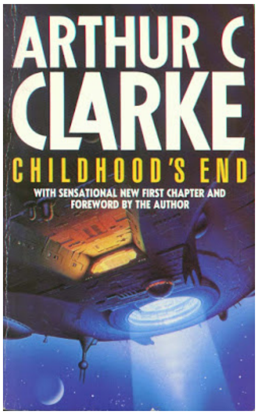

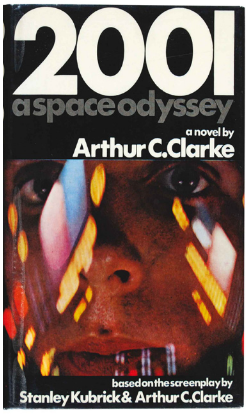

දශක ගණනාවක් තිස්සේ අභ්‍යවකාශ තාක්ෂණය ප්‍රවර්ධනයෙහි නියැලුණු ලොව ප්‍රමුඛතම පුද්ගලයන් අතර හෙතෙම වැජඹුනේය. මානව සංහතියේ යහපත උදෙසා, අභ්‍යවකාශ තාක්ෂණය සාමකාමී ලෙස භාවිත කළ යුතු බව ඔහු තරයේ විශ්වාස කළේය.

එංගලන්තයේ සමර්සෙට් ප්‍රාන්තයෙහි මයින්හෙඩ්හි දී උපත ලැබූ ආතර් චාල්ස් ක්ලාර්ක් ටවුන්ටන්හි හුයිෂ් ව්‍යාකරණ පාසලේ (Huish's Grammer School) සහ පසුව ලන්ඩන්හි කිංග්ස් කොලීජියේ අධ්‍යාපනය ලැබීය. ක්ලාර්ක් 1930 දශකයේ අගභාගයේ බ්‍රිතාන්‍ය රාජ්‍ය භාණ්ඩාගාරයේ සහ විගණන දෙපාර්තමේන්තුවෙහි ද පසුව දෙවන ලෝක යුධ සමයේ රාජකීය ගුවන් හමුදාවෙහි ගුවන්විදුලි උපදේශකවරයෙකු වශයෙන්ද සේවය කළේය. වර්ෂ 1950දී හෙතෙම පූර්ණ කාලීන කතුවරයකු බවට පත්විය.

තාරකා විද්‍යාවේ සහ අභ්‍යවකාශය පිළිබඳ උනන්දුව ඔහුට ඇති වූයේ ජීවිතයේ මුල් අවධියේදීමය. එංගලන්තයේ ගම්බද පෙදෙසක වැඩුණු පාසල් දරුවකු වූ හෙතෙම තම නිවසේදී තනාගත් දුරේක්ෂ උපයෝගී කරගෙන රාත්‍රී අහස ඉතා ගිජු ලෙස නිරීක්ෂණය කරන්නෙකු ද විය. වර්ෂ 1934දී, වයස අවුරුදු 16 වන විට, මිනිසා කිසියම් දිනෙක පිටස්තර අභ්‍යවකාශයට යානාවක් යවනු ඇතැයි යන විශ්වාසය මත පිහිටි, තරුවන් - ඇස් ඇති යෞවනයන්ගේ උද්දේශන කණ්ඩායමක් වු - බ්‍රිතාන්‍ය අන්තර්ග්‍රහලෝක

සමාජයෙහි (BIS) සාමාජිකයෙකු බවට පත්විය.

වසර ගණනාවකට පසු බ්‍රිතාන්‍ය අන්තර්ග්‍රහලෝක සමාජයෙහි වඩාත්ම ක්‍රියාකාරී සාමාජිකයින් අතරින් අයෙකු වූ ඔහු 1947 සිට 1950 දක්වා ද නැවත 1953දී ද එම සංගමයෙහි සභාපති ලෙස කටයුතු කළේය. අභ්‍යවකාශය හා සම්බන්ධ පර්යේෂණ සහ යොදාගැනීම් සඳහා ආණ්ඩු දිරිමත් කළ පුරෝගාමී පුරවැසි කණ්ඩායමක් ලෙස බ්‍රිතාන්‍ය අන්තර්ග්‍රහලෝක සමාජය ප්‍රශංසාවට පාත්‍ර විය.

ක්ලාර්ක්ගේ වඩාත්ම වැදගත් අදහසක් 1945 ඔක්තෝම්බර් මාසයේදී 'රේඩියෝ ලෝකය' නමැති තාක්‍ෂණික සඟරාවක පළ කරන ලද විද්‍යාත්මක ලිපියකින් ඉදිරිපත් කරන ලදී. "පාරභෞම සම්ප්‍රේෂණයඃ රොකට් මධ්‍යස්ථානවලට ලෝක ව්‍යාප්ත රේඩියෝ ආවරණයක් ලබාදිය හැකිද?" යන මාතෘකාව යටතේ පළ කෙරුණු එම ලිපියෙන් භූ වේග සමකාලීන කක්‍ෂයක ස්ථානගත කරන ලද සන්නිවේදන චන්ද්‍රිකාවක් (කොම්සැට්) ඔස්සේ ගෝලීය විකාශනයෙහි මූලධර්ම ප්‍රථමයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ ක්ලාර්ක් විසිනි.

යුද්ධයේ අත්දැකීම් කොතරම් තම ජීවිතයට බලපෑමක් සිදු කළේද යන්න පිළිබඳ ඔහු පසුව විස්තර කළේය. වර්ෂ 1939 සිට 1945 දක්වා පැවතුණු දෙවන ලෝක යුද්ධ සමය තුළදී ජර්මනිය ඈත සිට බ්‍රිතාන්‍යයට බෝම්බ දැමීම සඳහා රොකට් තාක්‍ෂණය භාවිත කළාය. එකී ප්‍රහාර රොකට් තාක්‍ෂණය සඳහා වැරදි ප්‍රතිරූපයක් ඇති කළ නමුදු, කෘත්‍රිම චන්ද්‍රිකා කක්‍ෂගත කිරීම වැනි සාමකාමී අරමුණු සඳහා මෙම තාක්‍ෂණය යොදා ගත හැකි ආකාරය ක්ලාර්ක් පෙන්වා දුනි.

විදුලි සන්දේශන සහ විකාශන කටයුතුවලදී ඒවා යොදාගැනීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම මගින් චන්ද්‍රිකා අඩුම සංඛ්‍යාවක් භාවිත කොට ග්‍රහලෝකය ආවරණය කළ හැකි වඩාත්ම කාර්යක්‍ෂම ආකාරය සොයා ගැනීමට හෙතෙම උනන්දු විය.

පහළ කක්‍ෂවල වූ චන්ද්‍රිකා පෘථිවිය වටා කිහිප වතාවක් භ්‍රමණය වන නමුදු වැඩිදුරකින් චන්ද්‍රිකා ස්ථානගත කළ විට සම්පූර්ණ වටයක් ගමන් කිරීම සඳහා ඒවා වැඩි කාලයක් ගනී. එක්තරා ස්ථානයකදී එනම්, පෘථිවි කේන්ද්‍රයේ සිට කි.මී. 42,000ක් හෝ සැතපුම් 26,000ක් හෝ දුරින් - චන්ද්‍රිකාවක් ස්ථානගත කළ විට එය නිශ්චිතවම පැය 24ක් ගන්නා බව ක්ලාර්ක් ගණනය කළේය. මෙය, පෘථිවියේ භ්‍රමණ කාලයම වේ ('දවසක්' ලෙස අප හඳුන්වන). එවැනි කක්‍ෂයක ස්ථානගත කරන ලද චන්ද්‍රිකාවක් ග්‍රහලෝකය මත එම ලක්‍ෂ්‍යයටම ඉහළින් ස්ථාවරව තිබෙන බව හෝ චලනය නොවන බව හෝ ලෙස පෙනෙනු ඇත. එවැනි වාසිදායක ස්ථානයක් විකාශන කටයුතු සඳහා ඉතා උචිතය. සමකයට ඉහළින් චන්ද්‍රිකා තුනක් ස්ථානගත කළ විට මුළු ලෝකයම එමඟින් ආවරණය කළ හැකි බව ක්ලාර්ක් සොයා ගත්තේය.

එකල, අභ්‍යවකාශ චාරිකා යනු ඒ පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන්නන්ගේ අනුමානයක් පමණක් විය - තම ජීවිත කාලය තුළදී සන්නිවේදන චන්ද්‍රිකා (කොම්සැට්) සැබෑවක් විය හැකි බව ක්ලාර්ක් පවා විශ්වාස නොකළේය. එහෙත්, අභ්‍යවකාශ යුගයේ උදාව එයින් වසර 12ක කාලයක් තුළ සිදු විය (සෝවියට් සංගමය 1957දී ස්පුට්නික් 1 අජටාවකාශගත කළාය). අර්ලි බර්ඩ් (Early Bird) නමින් හඳුන්වනු ලැබූ ප්‍රථම වාණිජ කොම්සැටය 1965දී දියත් කරන ලද අතර ඉන් පසුව බොහොමයක් කොම්සැට කක්‍ෂ ගත කරන ලදී.

ක්ලාර්ක් තම අදහස් සඳහා බුද්ධිමය දේපළ අයිතිය ලබා නොගත් අතර ඩොලර් බිලියන ගණනින් උපද්දවන චන්ද්‍රිකා කර්මාන්තය ඇරඹුනු පසුව වුවද එයට මුල් වූ තම සංකල්පය උදෙසා කිසිදු මුදලක් ලබා නොගත්තේය. සැබවින්ම චන්ද්‍රිකා තනා ඒවා අභ්‍යවකාශය වෙතට යොමු කරන ලද බොහෝ ඉංජිනේරුවන්ට සහ තාක්‍ෂණඥයින්ට හිමි කීර්ති ප්‍රශංසාව ලබා දෙමින් "සන්නිවේදන චන්ද්‍රිකාවල පියා" යන විරුදාවලියෙන් තමා හඳුන්වා දෙනවාට හෙතෙම රුචි කළේය. ඔහුට ගරු කිරීමක් වශයෙන් ජියාස්ථිතික කක්‍ෂය 'ක්ලාර්ක් කක්‍ෂය' නමින් හඳුන්වනු ලැබේ.

අභ්‍යවකාශ චාරිකාව

එක්දහස් නවසිය හැට ගණන්වල අගභාගයේ, ඇමරිකානුවන් දූසිමක් සඳ මතට ගොඩබැස්සවූ ඇපලෝ වැඩසටහන සමග ක්ලාර්ක් ළඟ ඇසුරක් පවත්වාගෙන ගියේය. වර්ෂ 1969-70 තුළ ඇපලෝ මෙහෙයුමට සජීවී රූපවාහිනී ආවරණයක් සැපයීම සඳහා ඔහු CBS ජාලයට සම්බන්ධ විය. සඳ මතට ගොඩ බසින ලද ප්‍රථම මානවයින් (නීල් ආම්ස්ට්‍රොන්ග්, එඩ්වින් ඕල්ඩ්‍රින්, සහ මයිකල් කොලින්ස්) ගේ නිල වාර්තා සටහන වන "සඳ මතට පළමුවෙන්" (1970) සඳහා හරවත් සමාප්ති වාක්‍යයක් ලිව්වේද ක්ලාර්ක් විසිනි.

මුල්කාලයේදීම, කෙසේවෙතත්, මුලින්ම දියත් කරන ලද මිනිසුන් සහිත සහ මිනිසුන් රහිත අභ්‍යවකාශ යානා සඳහා භාවිත කළ ඉතාමත් මිල අධික රොකට්වලට සාධාරණ මිලක් සහිත විකල්ප සකස් කිරීම මත සත්‍ය අභ්‍යවකාශ චාරිකා රඳාපවතින බව ක්ලාර්ක් වටහා ගත්තේය. නිදසුනක් ලෙස ඇපලෝ වැඩසටහන සඳහා ඩොලර් බිලියන 25.4ක් (ඒ කාලයේදී) වැය වී තිබුණි. වර්ෂ 1969 දී ලියා තබමින් හේ මෙසේ පුරෝකථනය කළේය: "පෘථිවි පෘෂ්ඨයේ සිට සැතපුම් දහසක් තුළ කක්ෂ ගතවන මිනිසුන් සහිත යෝධ චන්ද්‍රිකා හෝ අභ්‍යවකාශ වේදිකා වෙත ප්‍රථමයෙන් යොමු වුණු වාණිජ අභ්‍යවකාශ ගමන්වල ආරම්භය මෙම ශතවර්ෂයේ අවසාන වර්ෂය තුළදී දක්නට ලැබෙනු ඇත !"

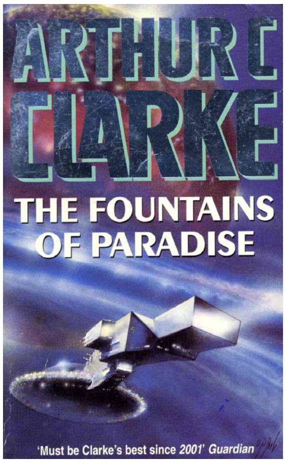

එය සත්‍ය වීම සඳහා ඊට මදක් වැඩි කාලයක් ගතවුණු නමුදු බදු ගෙවන්නන්ගේ මුදල් භාවිත කරමින් රජයේ අභ්‍යවකාශ ඒජන්සි මගින් දශක කිහිපයක් තිස්සේ පවත්වාගෙන ගිය ඒකාධිකාරිය අවසන් වී පුද්ගලික අංශය මගින් මූල්‍ය සම්පාදනය කරන ලද අභ්‍යවකාශ චාරිකා ප්‍රයත්නයන්හි මුල් යුගයේ සාර්ථකත්වය දැකීමට ක්ලාර්ක් ජීවත්ව සිටියේය. නාසා (NASA) සහ (රුසියානු අභ්‍යවකාශ ඒජන්සිය) රොස්කොස්මොස් ගවේෂකයින් වූ නමුදු ඒවාට පෞද්ගලික ව්‍යාපාර සමග අභ්‍යවකාශ ගවේෂණය හවුලේ සිදු කිරීමට සිදුවන බව 2007 වර්ෂයේ දී ඔහු ප්‍රකාශ කළේය.

වර්ෂ 2007 ඔක්තෝම්බර් මාසයේදී හේ මෙසේ ලියා තැබීය: "අභ්‍යවකාශ යුගය වයස අර්ධ ශතවර්ෂයක කාලයක් සම්පූර්ණ කළ ද වාණිජ අභ්‍යවකාශ ගමන් තාක්ෂණිකමය ලෙස ශක්‍ය වන අතරම ආර්ථිකමය ලෙස ජෛවී ද වනු ඇත". මෙම දශකය ගෙවීයාමට මත්තෙන් අභ්‍යවකාශය වෙත නවතාලිය නොහැකි ඇල්මකින් බැඳුණු "තාරකා ව්‍යවසායකයන්ගේ" නව පරම්පරාව විසින් පෞද්ගලික අරමුදල් යොදා සාදනු ලැබූ 'අභ්‍යවකාශ - ගුවන්යානාවල' මුදල් ගෙවා නැගී යන මගීන් කක්ෂීය අභ්‍යවකාශ ගමන්වල අත්දැකීම් ලබනු ඇත. එපමණක් ද නොව, එළඹෙන අවුරුදු 50ක කාලය තුළ දහස් ගණන් ජනයාහට කක්ෂීය රජධානිය වෙත සහ එයටද එපිටින් අභ්‍යවකාශය වෙත පිවිසීමට මග සැකසෙනු ඇත.

අභ්‍යවකාශ ප්‍රවාහනය ලාභදායී සහ දැරිය හැකි මට්ටමේ වියදම් සහිතව සිදු කිරීම සඳහා ක්ලාර්ක් ඉදිරිපත් කරන ලද එක් විශිෂ්ට විකල්පයක් වූයේ අභ්‍යවකාශ සෝපානයයි. රුසියානු ඉංජිනේරුවෙකු වූ යූරි ආර්ට්සුටනොව්, 1960 දශකයේ මුල් භාගයේ ප්‍රථමයෙන් සංවර්ධනය කරන ලද මෙය නිර්භය එහෙත් සරල සංකල්පයකි.

කැරකැවෙන පෘථිවිය තම වේගය ගැලපෙන ආකාරයට සකස් කිරීම මගින් සමකය මත ස්ථාවර ලක්ෂ්‍යයකට ඉහළින් යම් වස්තුවක් සමබරව පවත්වා ගන්නේ කෙසේද යන්න කොම්සැට් මගින් අපූරුවට ගෙනහැර දක්වයි. එවැනි චන්ද්‍රිකාවක් කේබලයක් මගින් පොළොවට සම්බන්ධ කර ගත හැකි නම්, රොකට් බලය භාවිත නොකොට, තනිකරම යාන්ත්‍රික ආකාරයට යානාවල ගෙනයන උපකරණ ආදිය ඉහළට එසවිය හැකි වනු ඇත. අනෙක් සෑම සෝපානයක් මෙන්ම එයද විදුලිබලයෙන් ක්‍රියා කරනු ඇත.

ඒ පිළිබඳව ක්ලාර්ක් මෙසේ සටහන් කළේය: "අභ්‍යවකාශ සෝපානය එතරම්ම ආකර්ශණීය බවට පත් කරන්නේ එහි ඇති පිරිවැය - ප්‍රතිලාභතාවයයි. ඔබ ඔබගේ මිතුරු දේශීය උපයෝගිතාවය වෙතින් මිලට ගන්නේ නම්, අභ්‍යවකාශය වෙත යෑම සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන තත්‍ය විද්‍යුත් ශක්තිය සඳහා ඩොලර් සියයක පමණ පිරිවැයක් අවශ්‍ය වනු ඇත. එය ආපසු එන ගමනේ දී ශක්තියෙන් වැඩිපුර කොටසක් ආපසු ලබා ගත හැකි වන බැවින්, වටගමනක් (පිටත් වූ තැනට ආපසු පැමිණෙන ගමනක්) සඳහා මුලින් වැයවූ මුදලින් වැයවන්නේ දහයෙන් පංගුවක් පමණි.

ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ වසන් කළ සංස්කරණයක් වූ - තැප්‍රොබේන් නම් සමකාසන්න දිවයිනක 22 වන ශතවර්ෂයේදී සිදුවන "පාරාදීසයේ උල්පත්" (The Fountains of Paradise) නමැති 1978 දී ඔහු විසින් රචිත නවකතාව තුළ අන්තර්ගත කිරීමෙන් අභ්‍යවකාශ සෝපානය ජනප්‍රිය කිරීම ක්ලාර්ක් විසින් සිදු කරන ලදී.

සමීප විය හැකි විද්‍යාත්මක තොරතුරු පිළිබඳව මෙන්ම පොළඹවන සුළු විද්‍යා ප්‍රබන්ධ කතා යන දෙවර්ගයම රචනා කිරීම ක්ලාර්ක්ගේ ප්‍රබලත්වය විය. මේවා මගින් හෙතෙම විවිධ ආකාරයේ පාඨකයින්ගේ අවධානය යොමු කරගන්නා ලදී. ලොව වටා සිටි බොහෝ ගගනගාමීන්, අභ්‍යවකාශ විද්‍යාඥයෝ සහ ඉංජිනේරුවෝ තම ජීවිතවල මුල්භාගයේදී ආතර් සී. ක්ලාර්ක්ගේ පොත් කියවීම මගින් තම රාජකාරිය සඳහා අනුප්‍රාණය දුන් බව කෘතඥතා පූර්වකව සිහි කළහ.

ක්ලාර්ක්ගේ තාක්ෂණික සහ ප්‍රබන්ධ රචනයෙහි ප්‍රතිපත්ති මත සිදුවූ බලපෑම තවමත් නිසියාකාර තක්සේරුවකට ලක් වී නොමැත. නිදර්ශනයක් ලෙස, සඳ වෙත ගමන් කිරීම සඳහා ජනාධිපති කෙනඩි පෙළඹවීමට "අභ්‍යවකාශ ගවේෂණය" (The Exploration of Space) නමැති 1952 දී ලියැවුණු තම ග්‍රන්ථය එක්සත් ජනපද අභ්‍යවකාශ පුරෝගාමියෙකු වූ ආචාර්ය වේන්හර් වොන් බ්‍රවුන්

විසින් යොදා ගනු ලැබුවේ කෙසේදැයි යන්න ඔහුට දැනගන්නට ලැබුණේ ඊට දශකයකට පමණ පසුව වීම දැක්විය හැක. එක්දහස් නවසිය හැට දශකය අවසන් වීමට පෙර "මිනිසෙකු සඳ මතට ගොඩබස්සවා ආරක්ෂා සහිතව පෘථිවිය වෙත නැවත ගෙන ඒම" නම් වූ ජාතික ඉලක්කය කෙනඩි තම 1961 මැයි 25 දින පවත්වන ලද ප්‍රසිද්ධ දේශනයේදී ඉදිරිපත් කළේය. සමහර විට අභ්‍යවකාශය ප්‍රචලිතකිරීමට, ජනප්‍රිය කිරීමට ක්ලාර්ක්ගේ විශිෂ්ටතම තනි දායකත්වය වූයේ, ගෞරවනීය පිළිගැනීමට ලක්ව තිබූ චිත්‍රපට අධ්‍යක්ෂ ස්ටැන්ලි කුබ්‍රික් සමග සමරචනය කරන ලද "2001: අභ්‍යවකාශ චාරිකාව" නම් වූ චිත්‍රපටයයි. ක්ලාර්ක් 1950දී රචනා කළ "රැකවලා" (The Sentinel) නම් වූ කෙටිකතාවෙහි වර්ධනයක් ලෙස මෙම අපූර්ව සිනමාරූපීය ව්‍යාපාරයට 1964 සිට 1968 දක්වා මෙම දෙපළ දායක විය.

නව සහස්‍ර වර්ෂයේ ආරම්භක වසරෙහි (2001) සිදුවුණු කතාව කියවෙන මෙම අනාගතයට ඔබින චිත්‍රපටිය 1968 අප්‍රේල් මාසයේ දී නිකුත් කරන ලදුව එතෙක් කිසිදා නොසැඳුණු අගනාම විද්‍යා ප්‍රබන්ධ චිත්‍රපට අතරින් එකක් බවට පත්වෙමින් ඉදිරියට ප්‍රදර්ශනය කරන ලදී. මානව පරිණාමයේ පුළුල් සන්දර්භය තුළ අභ්‍යවකාශ ගවේෂණය ස්ථානගත කිරීමේ ප්‍රධාන භූමිකාව මෙම චිත්‍රපටය මගින් අපූරුවට සිදු කෙරුණි.

මෙම චිත්‍රපටය, 2001 ලෝකය කුමන ආකාරයේවේදැයි ප්‍රවීනයින්ගෙන් සහ පර්යේෂණ ආයතන සමග සිදු කෙරෙන පර්යේෂණ සහ උපදේශනය මත පදනම් වී තිබුණි. සැබවින්ම, අභ්‍යවකාශය තුළ සිටින බව දැක්වීමට, සියල්ල තත් සමවූ සැකසුම් (එකල පරිගණකයෙන් උත්පාදනය කරන ලද රූප සංඥා නොවීය) පිළිබඳ සොයා බලන ලදී.

වර්ෂ 1965 මාර්තු මාසයේදී අභ්‍යවකාශයේ ඇවිද ගිය ලොව ප්‍රථම මනුෂ්‍යයා වූ රුසියානු අජටාකාශගාමී ඇලෙක්සෙයි ලියනෝව් චිත්‍රපටය දැක එක්වරම මෙසේ කෑ ගැසුවේය: "දැන් මම දන්නවා මම අභ්‍යවකාශයේ දෙවතාවක් සිටි බව".

භෞමික ව්‍යවහාර

තම කොළඹ නිවහනේ සිට මනුෂ්‍යත්වය උදෙසා අනාගතයට තාක්ෂණමය ලෙස හැකියාව ලබා දීම සඳහා සිහින දැකීම පමණක් ක්ලාර්ක් සිදු නොකළේය. විවිධ තාක්ෂණ වෘත්තිකයන් සමග මිත්‍රෝපදේශනයෙහි යෙදෙමින්, එක්සත් ජාතීන්ට උපදේශ සපයමින් සහ තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණ (ICT) ප්‍රගතිය විවේචනාත්මකව සාකච්ඡා කරමින් ක්ලාර්ක් සක්‍රිය භූමිකාවක් නිරූපනය කළේය.

එක්සත් ජනපදයෙහි, රුසියාවෙහි සහ ඉන්දියානු අභ්‍යවකාශ නියෝජිතායතන ඔහුගේ උපදෙස් අපේක්ෂා කළ අතර එම උපදෙස් ඉහළින් අගය කළහ. ග්‍රාමීය පෙදෙස්වල රූපවාහිනී නරඹන්නන් ඉලක්ක කොටගෙන සෘජු රූපවාහිනී විකාශනය ලබාදීම සඳහා ලොව ප්‍රථම වරට චන්ද්‍රිකා භාවිත කිරීම පිණිස 1975 -76 කාලය තුළ ඉන්දියානු අභ්‍යවකාශ පර්යේෂණ සංවිධානයට (ISRO) ඔහු උපදෙස් ලබා දුන්නේය. ඉන්දියාව පුරා ගම්මාන 2400ක මිලියන ගණනක් වූ ජනතාවට "චන්ද්‍රිකා උපදේශනාත්මක රූපවාහිනී පරීක්ෂණ (SITE) ව්‍යාපෘතිය" නමින් හඳුන්වනු ලැබූ පුරෝගාමී ව්‍යායාමය මගින් සෞඛ්‍යය, කෘෂිකර්මය සහ වෙනත් සංවර්ධන මාතෘකා පිළිබඳ රූපවාහිනී වැඩසටහන් විසුරුවා හරින ලදී.

මේ කාලය තුළ, ඉන්දියාවේ අහමදාබාද්වල භෞතික විද්‍යා පර්යේෂණ විද්‍යාගාරයෙහි බාහිර මහාචාර්යවරයෙකු ලෙස ස්වල්ප කාලයක් කටයුතු කළේය. ලබා දුන් උපදෙස්වලට කෘතඥතාවය පළ කිරීමට ඉන්දියානු රජය 1975 දී ත්‍යාගයක් ලෙස ක්ලාර්ක්ට විශාල චන්ද්‍රිකා දීසි ඇන්ටෙනාවක් ලබා දුන්නේය. මෙය භාවිත කොට ඉන්දියානු සාගරය සිසාරා ගිය චන්ද්‍රිකා රූපවාහිනී විකාශන ග්‍රහණය කරගැනීම ඔහුට හැකියාව ලැබුණි. ඔහුගේ නිවස, එනිසා, ක්‍රියාත්මක තත්වයේ පැවති රූපවාහිනියක් සහිත ශ්‍රී ලංකාවේ තිබුණු එකම නිවස්නය විය (රූපවාහිනී සම්ප්‍රේෂණය ආරම්භ කරන ලද 1979ට පෙර).

ක්ලාර්ක් ද ලෝක වෙබ් අඩවි ජාලය මගින් ප්‍රබෝධමත් වූ බව පෙනෙන්නට තිබුණි. ඔහුගේ, 1964 දී ලියන ලද " තැනූ අයම නසන්නා සඳහා එෆ් ඩයල් කරන්න" (Dial F for Frankenstein) නමැති කෙටිකතාවෙහි, ලෝකයෙහි එකිනෙකට සම්බන්ධ වූ දුරකථන පද්ධතියක් සචේතනික වස්තුවක් බවට පත්වෙමින් අනතුරුව ලෝකය සිය පාලනයට නතු කර ගන්නා ආකාරය ක්ලාර්ක් අනුමාන කළේය. ඔහුගේ

කතාව මගින් 1989 දී ලෝක වෙබ් අඩවි ජාලය සොයා ගැනීමේ දී තමාව ප්‍රබෝධමත් කළ ආකාරය පිළිබඳ බ්‍රිතාන්‍ය පරිගණක විද්‍යාඥ ටිම් බර්නර්ස් - ලී තම කෘතඥතාවය පළ කළේය.

ICT මෙවලම්, තොරතුරු නිදහසේ ගලායෑම, කලාත්මක නිර්මාණශීලිත්වය සහ මානව අයිතීන් ආරක්ෂා කිරීම යනාදියට හැකියාව ලබාදෙමින් සාමාන්‍ය ජනතාව සහ ක්‍රියාකාරීන් බලාත්මක කළ විට ක්ලාර්ක් ප්‍රමෝදයට පත් විය.

රාජ්‍යයන් අද ගෝලීයකරණයවූ ලෝකය තුළ තම විදේශ ප්‍රතිපත්ති සබඳතා පවත්වාගෙන යන්නේ කෙසේද යන්න මත CNN සහ අනෙක් ප්‍රවෘත්ති නාලිකාවල බලපෑම - CNN (ආවරණය) ක්ලාර්ක්ගේ කුතුහලය අවුස්සනු ලැබීය. "ලෝකය එකක් වූයේ කෙසේද?" (How The World was One) නමැති 1992 දී ක්ලාර්ක් විසින් රචිත ග්‍රන්ථයේ හෙතෙම සිහිනයක් විස්තර කළේය: අනාගතයේ එක්තරා දිනෙක CNN බිහිකළ පුද්ගලයා (එහි හිමිකරු) වන ටෙඩ් ටර්නර්ට ලෝක ජනාධිපති පදවිය පිරිනමයි, එහෙත් ඔහු එය කාරුණිකව ප්‍රතික්ෂේප කරයි - මන්ද යත් ඔහුගේ සැබෑ බලය අත්හැරීමට අවශ්‍ය නොවූ නිසාය.

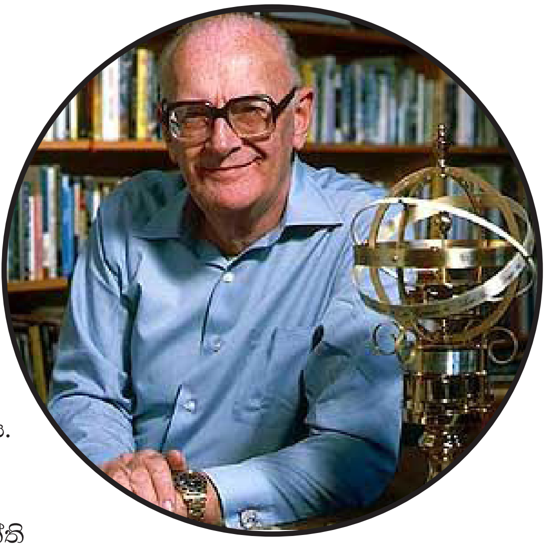

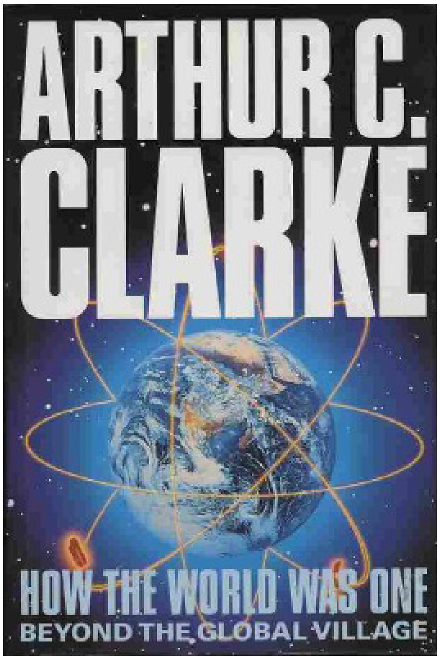

වර්ෂ 2004 දෙසැම්බරයේ දී සුනාමිය මගින් ව්‍යසනයට පත් කරන ලද ඉන්දියන් සාගරයේ මායිම් රටවලට ගෝලීය ආධාර ලබාදීමට උනන්දු කිරීම සඳහා 'CNN ආවරණය' මගින් වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරන ලදී. ක්ලාර්ක් - ඔහුගේ කිමිදුම් පහසුකම් මෙම ව්‍යසනය මගින් විනාශ වුණි - ආණ්ඩුවලට, මුදාගැනීමේ නියෝජිත ආයතනවලට සහ මාධ්‍යයට මෙකී අනතුරෙන් පසු දින ගණන්, සති ගණන් නොමිලේ උපදෙස් ලබා දුන්නේය.

විද්‍යාවේ සහ තාක්ෂණයේ ඇති ගැටළු විසඳීමේ විභවය දැඩිලෙස විශ්වාස කළද, ICTවලට ප්‍රවේශවීමට හෝ එයින් ප්‍රතිලාභ ලැබීමට හෝ බොහෝ මිනිසුන් වළක්වනු ලබන සමාජ ආර්ථික විෂමතා පිළිබඳව ද ඔහු මනා ලෙස දැන සිටියේය.

දායාදය නොකඩවා ඉදිරියට

අප රටේ බොහොමයක් ඉංජිනේරුවන් සහ ගෘහනිර්මාණ ශිල්පීන් බිහිකළ මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ කුලපතිවරයා වශයෙන් ක්ලාර්ක් වසර 23ක් (1979 - 2002) කටයුතු කළේය. මෙම චාරිත්‍රානුකූල තනතුර වාර්ෂික උපාධි ප්‍රදානෝත්සවයේ මූලාසනය දැරීමට අවශ්‍ය වුණු නමුදු ඔහුගේ අදහසට අනුව, ක්ලාර්ක් අනාගතය සැලසුම්කරුවකු සහ 'පාලම් ගොඩනගන්නෙකු' - දෘඩ විද්‍යා සංකල්ප සහ ඇදහිය හැකි විද්‍යා ප්‍රබන්ධ අතර සහ දැනුම සහ පරිකල්පනය අතර වීය.

වසර 60ක් පුරා පැතිරුණු ඔහුගේ කීර්තිමත් වෘත්තීය තුළ ලොව පුරා විද්‍යාත්මක, ශාස්ත්‍රීය සහ සාහිත්‍ය මණ්ඩලවලින් ගෞරව නාම, සම්මාන සහ අත්‍යන්ත වර්ණනා විශාල සංඛ්‍යාවක් ශ්‍රීමත් ආතර් සී ක්ලාර්ක්ට ලැබුණි. කලින් කලට විද්‍යා ප්‍රබන්ධ සඳහා වූ ඉහළම සම්මානය ද ඔහු ලැබීය. නැගෙනහිර සහ බටහිර විශ්ව විද්‍යාලවලින් ඔහුට ගෞරව ආචාර්ය උපාධි ලැබුණි. ඔහු විසින් සාහිත්‍යට කරන ලද සේවය වෙනුවෙන් දෙවන එලිසබෙත් රැජින වෙතින් 1998 දී ක්ලාර්ක් නයිට් නාමයකින් පුදනු ලැබීය.

ඔහුගේ වයස් කාලය වූ අවුරුදු 90න් වසර 52ක් ජීවත් වූ ඔහු තෝරාගත් මාතෘ භූමිය වන ශ්‍රී ලංකාවේදී ඉහළම ජනාධිපති සම්මානය (විද්‍යාජෝති, 1986) සහ ඉහළම පුරවැසි ගෞරවය (ලංකාභිමාන්‍ය, 2005) ඔහුට ලැබුණි.

ඔහු විසින් රචිත පොත් තුළ සහ ඔහු විසින් පරිකල්පනය අවදි කරන ලද බොහෝ මිනිසුන්ගේ සිත් තුළ ශ්‍රීමත් ආතර් සී ක්ලාර්ක් සදාකල් ජීවත්වනු ඇත.

නාලක ගුණවර්ධන.
විද්‍යා ලේඛකයකු වූ මෙම කතුවරයා ශ්‍රීමත් ආතර් සී ක්ලාර්ක් සමග 1987 සිට 2008 දක්වා එතුමාගේ පර්යේෂණ සහායකයා සහ මාධ්‍ය සම්බන්ධීකාරක වශයෙන් කටයුතු කළේය.